

STARTSIDA

HITTA DIT

KONTAKT

OLD WEBSITE

GAMLA SIDAN

2011-09-27 Ögonkontakt med sagans väsen

Ett fynd som bokstavligen får oss att tappa hakan tittade igår fram ur Uppåkras gåtfulla jord. Det är ett "topp tio-fynd" helt klart, som Karl-Magnus Lenntorp som tidigare arbetat som grävledare i Uppåkra i 10 år uttryckte det. Det vill säga inte så lite anmärkningsvärt.

I den spännande stenpackningen utanför de praktfulla byggnaderna gav metalldetekteringen ett starkt utslag då lohannes svepte över marken här i våras. Men eftersom vi först ville undersöka stenpackningen, fick det alltså vänta till igår. Och den som väntar på något gott...!

Man trodde först att det skulle kunna vara en spännbuckla, ett dräktspänne som bars av kvinnor under vikingatiden. Men snart framträdde ett litet huvud ur jorden och teorin föll. Det visade sig istället vara ett beslag som såg dagens ljus för första gången på över 1000 år. Rolf Petré menar att ett sådant beslag är så pass exklusivt att det borde ha suttit på ett praktfullt skrin, och att det skulle kunna dateras till sent 900-tal, kanske till och med början av 1000-talet. Idag är beslaget grönfärgat, men en gång lyste det förgyllda bronset som renaste guld.

Beslaget visar en man, som håller i ett par vingar. Han är iförd en ringbrynja, och det ser nästan ut som om han flyger målinriktat mot en för oss okänd destination. Men vem skall mannen föreställa? Är det kanske självaste Oden i fågelhamn? Mytologiska väsen har ofta förmågan att byta skepnad, oftast till djur, vilket kallas hamnskifte. Men mannen verkar inte riktigt vara i fågelhamn, med tanke på hur han håller tag i vingarna. Lovisa, vår konservator, fick ett tips av sin kollega Olle på Gastelyckan om en ytterst tänkvärd teori om vem mannen på beslaget skulle kunna vara.

I kvädet om Volund (därav har t.ex. konsthögskolan Valand fått sitt namn), åker tre av samekungens söner, Egil, Slagfinn och Volund, skidor och jagar djur. Framåt kvällen bestämmer de sig för att slå läger intill en sjö, Ulvsjön. Om morgonen fann de tre kvinnor intill sjön. De var valkyrior, och bredvid dem låg deras svanhamnar. De tre sönerna äktar valkyriorna. Volund äktade Allvit. Efter sju år flög kvinnorna iväg för att delta i krigsdrabbningar, men återvände aldrig. Volunds bröder gav sig av för att leta efter sina kära, men han själv stannade kvar och smidde ringar till Allvit.

Volund fick rykte om sig att vara den händigaste av smeder, och kung Nidung tillfångatog honom, och satte honom med sönderskurna knäveck på en holme för att smida konstfulla smycken åt kungafamiljen. Men Volund tog en gruvlig hämnd när kungens söner kom på besök för att beundra hans smide. Han halshög dem, och gjorde silverskålar av deras skallar, spännen av deras tänder, och ädelstenar av deras ögon. Kungens dotter söp han under bordet och gjorde henne havande. Därefter lät han kungen veta vilken hämnd han tagit, och flög sedan bort med vingar han själv gjort av fåglars fjädrar, vilka han snärjt under sin fångenskap.

Leende Volund
i luften sig höjde
och kvar, i sorg
sänkt, satt Nidud.

Sofia Winge

Kommentarer inaktiverade.

Sök efter:

Sök

Arkiv

© Stiftelsen Uppåkra Arkeologiska Center
[Webbdesigner från Grafix Studio](#)